

SZÉKELY HIRMONDÓ.

Csötörtök

I

Junius 7-kén 1849.

Megjelenik hetenként kétszer Vasárnap és Csötörtökön. — Félévi ára 2 ft. ezüstben. Előfizetheti helyben szerkeztőségnél egyebütt a Posta hivataloknál. — Hirdetések közöltnének egy hasábsor 2 pengő kr. díjért.

A hazáért, a hazáért
Él magyar hű bonfi szív,
Tette készen, harcra készen
Győzedelmet érte vív.

Feladatunk ezennel a nyilvánosságnak átadando lapjainkban mind azon közleményeknek tért nyitni, melyek hasznost gyonyorkodtetővel, igazat jóval párosítva a szellemi haladás szép országát eljőni segítsék.

Korunk, a küzdelem, a szabadság nemes harcának kora, s míg ebben székely földünk fegyveres fiai elszánt lelkesedéssel igaz ügyünkért csatára kelnek, e szent ügy mellett nekünk is gyenge ugyan de részrehajlatlan igazságszeretetet edzte tőlal vivnunk kell.

Telát tollharc! Igen, még pedig élet halálra, minden ármány, gonoszság, képmutatás és önkény ördögi szörnyei ellen, kik az inség és közelnymatás napjait szeretnék ujbol visszavarázsolni, hogy csak ők magok aranjuezi kéjlgésbe uralkodhassanak, légyen bár körülöttök sirás rivás és fogaknak csikorgatása.

Tollharc az értelmiség ellenségei ellen, hogy a vakito hályog, mit ők a nép szemére erőszakolni szeretnének, soha uralkodó járványbajjá ne fajulhasson.

Tollharc a kisértő csábítók ellen, kik sátánravaszsággal az egyenetlenség, pártoskodás és árulás konkolyját akarnák

az egyetértés, összetartás és honfiai hűség szabadság, egyenlőség és testvériség vette tisztabuzája közé hinteni.

Es e harcunk megharcollatásában, ha rokonkeblű bajnoktársak segitendenek, és Isten velünk, a győzelem bizonyos, mert az nem magunk hanem az igazság, a jó ügy és honérdek győzedelme.

Igen, mert ez érdek szent előttünk, ebbe kívánjuk akarjuk és igyekeznünk minden szétszort érdeksugárokat mint egy gyúponthoz összpontosítani, hogy így egyesülten csak is az imádott haza javára árásszanak fényt, meleget és világoosságot.

A nép, ki e földet, hol lapunk világra jön, lakja, ereiben még most is tisztán forr Etele vére, életében megszokott sajátságaiban, nemzeti intézvényeiben bír olly társaséleti jellemeredetiséggel, mi őt Erdélyben, e nyelvzavarok bábé lében, idegen népfajokkal összekeveredni nem engedé, és képessé tevé minden zsarnok rendszer sugalta mesterkedések, minden nemzetellenes eljárások daczára elszigeteltségében is fenntartani keblébe Vestatüzi tisztaságban a szikrát, melly a nagy magyar hon dús rónáin lako

vestvérci iránt rokon, s csak alkalomra es élesztökre várt, hogy Unio lángban egyesüljön.

E sajtóságok, intézvények, népszokások, még eddig nem voltak elége ismeretve. Nem volt lap, melly ezekre vonatkozólag a székely érdekeket, szemben más ajku népérdekekkel, védőleg, de a magyar nemzetiségi közhonérdekekkel ugyanazonosítólag képviselje. Ilyen akar hát lapunk lenni; különködési célszátoknak ellene, nemzetiség fenntartását szilárdítását elősegítő intézvényeknek, bár milly sajtóságosok és székely népéhez ragadottak légyenek is, mellette fogván működni.

Szabad nép szabad hazát szeret. Ezt a székely is elmondhatja magáról, s nem öndicsékvés részéről, nem hizelgő dicséret részünkről, ha mondjuk, sőt bátran állítani merjük, mikép szabadságharcaink megharcolásában neki hősiés szerep jutott, mellyet még eddig a nemzet hálatapsaira érdemesülten tudott s fog úgy hiszük ezután is játszani.

Es ezt olvasoink, pártolóink, sőt egész Magyar hazánk előtt bebizonyítólag, időről időre, a mult, s főleg téli hónapok alatt, egyedül Háromszék lelkes fiai által az Osztrák zsoldosok s a szász és oláh pártütő cimboraság ellen küzdött viadaloknak, mik az erdély időszi sajtónak akkori erőszakos elnémíttatása miatt még eddig köztudatra nem jutathának, közlésével fogunk leghűbb adatok után kedveskedni. Tennünk ezt a hála is parancsolja, mert ama csaták, székelyszabadságunk anaz elszánt dicső harcai valának e nyomdának, mellyen lapunk születik, megszerzői. És különösen Kézdivásárhely, melly honvédelmi tekintetben annyit áldozott, mennyinél népességéhez képest egy város sem többet, hű küzdelmei jutalmául nyeré Erdély szabadítójától, Bem altábornagy urtól, e nyomdát. S ezért azon háladal, melly e város polgársága érzelmeit a hős vezér

iránt nyomdája első 'sengéjéül kizengé, álljon itt:

Sajtónk Tiéd, szabadság harcaink
Díjjában adtad, nagy Vezér, nekünk;
Vedd első művét, hálaénekkünk
E' pár szavát, mit zengnek ajkaink.

Vezérleted törlé kudarczaink,
Miket kitürt tiprott nemzetünk,
Miglen jövé, s fel kelt önérzetünk,
Harcángban égve izzadt arczaink.

Szivünk dagad jobb jövönk elébe,
Vezérfényül mert virasztassz felettünk;
Villámsugárt kinzó éjjelébe
Küzdésinknek küldél, s im éledünk,

S hisszük: Isten megtartja a Magyart,
BEM! benned adva neki védő kart.

Kézdivásárhely Junius 3-kán. Az Ur a magyar nemzet jobbján; és a világ templomát megfertöztetett királyt az ő haragjának napján megtörte. Így lón számúzve az átkos Dinastia, melly vesztünkre s fajunk irtására köztünk lakó hálátlan vad népfajokkal, tolvajokkal, gyilkosokkal, sőt muszkákkal is cimborált, s e cimboraságot ama vad ellenség reánk hívásával tovább is fenn akarná tartani. Éber kormányunk ezt látva, a vitéz hadsereg mellé, tudván, hogy nincs hatalom csak az urnál, a vallás erejét is, mellynek szárnya alatt eddig is harcola, felhívá, országos imát s keresztes hadat hirdettetvén. Ennek kihirdetési innepélyére gyűlt vala mai napon, Szentháromság vasárnapján, a kantai Minoriták díszes templomában, a tellyes Szentháromság tiszteletére szenteltben, a Kézdi és Orbai kerületi papság buzgó hiveivel, kiket zászlos és énekes menetekben vezetett, hogy ottan bünbocsánatot és a szabadság védharcára mennyei erőt esedezzenek a Magyarok Istenétől. A szószékből egy erélyes és buzdító beszéd tartása után a magyar független kormány országunk valóban honlángu kor-

mányzójának helybehagyásával is megerősített e tárgyra vonatkozó rendelete olvastatott fel. E kor és idő igényeihez képest megmagyaráztatott, hogy az imához egyszersmind tevékenység is kell. S ezzel a számosan összehordott keresztet, templomi lobogokat s azok közt egy unio zászlót is, melly képezi vala amazokkal egyesítve a menyből földre szállott isteni erőt, magassan emelő s több ezerekből álló néptömeg az oltári szentséget vivő áldozó papot környozve a városi piacot kerülte meg; hol a legzordonabb érzésű embert is ez innepélyes látmányra olly valami isteni lepte meg, hogy a harangok innepi zugásában Isten szavát hazánk nemzetiségünk megmentésére felhívót, hitte hangzani. Légyen áldott az Ur örökké! légyenek áldottak az Istentől adott és a nemzet boldogságát lelkeken hordó kormányférfiak. E székely e vitéz szittya nép isten-
~~let, szabadságúért firkált nap / Kétség hely~~
 elvérzeni, mint sem többé magyar szent földje területén zsarnok hatalmat önkény fertelmében dözsölni eltűrjön. V.

Ugyan e napon a réf. templomban tartott istentiszteleten megjelent számos hívek s e vallásu katonai és polgári tisztek gyülekezetére a hó keblű fiatal lelkes alkalomszerű s az igen célirányosan Ezekielitől választott ezen vezérigék: „vad ellenség közelít északfelől, hogy elpusztítsa Judának várossait a mi várossainkat“ szerinti jeles beszéde megtette kellő hatását, s mindenki a fenyegetett vallás és nemzeti szabadságért, ha kellett, keresztes harcra szállani kész erős feltétellel szívében jött ki istenházából.

O. Orsováról Május 18-kán írják a Brassoi Német hírlapnak: mikép azon napon 1 órakor Bem altábornagy Ujorsován Osman Bég basát meglátogatta. Ujorsova 1791 óta török birtok a Dunának egy szigetén fekszik, s ámbár még

mind építetlen állapotban, még is már természeti fekvésénél fogva a Dunán és környékén uralgó erősség. Az elfogadás fejedelmi volt a basa lakán, mellyben az elfogadási terem butorzatlan, csinos falszekrényekkel diszitve, harmad részben Persa szőnyegekkel padlata be-
 terítve, a falra több fegyverek, sálók s egyéb szövetek, jelei a házi ur vagyosságának. A jobb felőli ablakszögben egy nagy veres bársony vánkos, s e felett a falon fekete rámába a szultán név irata, egy emelvényen a korán in folio Bem a bársony vánkoson fogott helyett a basa mellett, ki magas szikár férfi, violaszin s fekete sinorral kihányt Attilában, s a szultán nevét csillogó gye-
 máutokból nyakában hordja. Több barátsági tisztelgések után kérdé a basa: a gözhajozás a Dunán mikor fog életbe lépni mire Bem felelvén, mikép addig, míg az osztrákok által elvett gözhajok
~~éig nem adatnak,~~ s Zimonynak urai nem leszünk, nem lehet; a basa nyilatkozatát: hogy a gözhajok, ha a törökök kezére jönek rögtön visszaadnak, Zimonynak bevétele felől pedig, hogy az minél előbb megtörténend, nem kételkedik. Az osztrákok lefegyverzésére nézve mondá, miszerint e részben a Viddini basa alatt áll, de kihez Omer basához sürgönyt küldött, mellyre harmad nap alatt választ vár. Így az első nyilvános lépés hősaltábornagyunk által megtéve, melly a magas porta barátsági érzelmét Magyarhonunk független és önálló kormányára iránt biztosítandja Bem és hős serge jelenleg a Mehadiái Herkules fürdőket használják, mellyekre a Zsarnok osztrák hajdan rokkant katonáit küldözé, de mellyekből most vitézeink herkulesi erőre edződnek.

Hogy pedig a muszka befolyás Reschid basa férfiás befolyása által a magas Portánál meggyengült, s következőleg a muszka beelgyedéstől a magyar dolgokba nem sokat félhetni, a követ-

kező napi tudosítás Május 7-kéről Stambulból, melly Belgrádról jutott a miéinkhez, adatul szolgálhat: „A moldva oláh ügyek kiegyenlítése iránti okirat helybehagyatott, s Grabbe tábornoktól Odessába küldetett. A muszkák elégedetlenek, hogy Grabbe tábornok küldetése nem mindenben akaradjok szerint sült el; s főleg, hogy Reschid basát meg nem buktathaták, s azon hatályos állást mellyben jelenleg az Angol követ részesül, meg nem döntheték. A Sultán midőn Grabbe késkedését megtudá, hogy előle a palota ármánykodás lehetőségét Reschid basa ellen elzárja, az anya szultánnot Hekim Baschi és Fakir basa kíséretében a Korroni fürdökre küldé. Grabbe utra indulta előtt adott Nagyvezéri lakomán Sir Canning foglalta az első helyet, s a szultánért poharat köszönt. Ezt Reschid basa mind azon Europai uralkodók és kormányokért, kik a Szultán barátjai, úritett pohárral visszonzá. Grabbe táborába tolatott, s Miklos czárért senki sem ivutt. Canning a portának egy jegyzéket nyújtott át, mellyben határozottan követeli, hogy a muszkák az oláh fejedelemségekből visszavonuljanak, s hozzá teszi, mikép a török földön Osztrákhon felé muszkasereg átvonulása Angolhon részéről a török birtok megsértésének fog tekintetni. Kétségen kivülinek látszik, miszerint Angolhon a magyarokat oltalma alá veendi.

Kézdivásárhely, Jun. 5én. A becsületes emberkebelben a romlatlan szív, az isten iránti hála és tisztelet mély érzelmegyületében dobog föl; midőn naponkint közeledni, érkezni, megszilárdulni látja az emberiség közt azt a miért naponkint forro imádság epedez, százazerek ajakán, az isten, a becsületeség, a szabadság szent országát.

A természet alkotójának szent ujjai mélyen nyomák be, a halhatatlan lélekkel feldicsőített ember kebelének szentelyébe a szabadság, s minden szent intézkedések s dicsőtények alap-

jának érzetét. Azért, a zsarnok koronásoknak, minden bűvös ragyogó színnel bemázolt, s következetességgel vezetett zsarnoki rendszerök által sem sikerült, azt, a szabadság szeretetének érzetét, onnan, a népek kebléből, kitéphetni. Kifejlődését késleltették, akadályoztaták eleget, de egy véletlen szerencsés körülmény, fölyoitá a népek szeméit, s keblökben, lángba boritá az emberi méltóság és szabadság sokáig békőbavert érzetét, megrendíté a földet és a rendülésre egymás után hullanak porba a trónok, és a föllángoló hon és szabadság szerelem írja — a magyarban létező szabadság istené a dicsőség — ma holnap, mind elso-drandia a zsarnok királyokat, a föld színéről. Ma holnap a népek és a nemzetek, az egyenlőség, szabadság, testvériség szent zászlója alatt összeolvadandók, és az önkormányzat biztos karjain, rendeltetésök a szabadság a jóllét, a boldogság, megdicsőült templomába felemelkedendők. Ez az emberiség elrendeltetése.

Illyetén szívboldogító érzelmek támadának lelkünkben, midőn mainapon, a kantai zárdában, a kézdiorbai kerület lelkészeit és kántorait s tanítóit összeröglenni látók. Ők s illyetén a független, imádvá szeretett hazánk, annak alkotmánya, és szívünkben üdvözölt kormány iránti hódolatunkat, hűségünket nyilatkozandók s a letett esküvel megpecsételendők valánk.

Végig nezenk a lelkészek során, kik a haza nehéz perczekben rendithetlen hűséggel, annak irányában, vezeték a gondviselésök alábizottakat, azokat a vallásigéivel buzdítván, lelkesítven, és lelkesedésöket ápolván. E látomány, lelkünket boldogsággal tölté.

Mi látók e tiszteletre méltó férfiak arczain, a keblek elszántságát, hallók a dörgő hangot, mellyen az uroltára előtt, egekre emelt kezekkel, elmondák s mondok: „esküszünk hűséget hazánknak hazánk kormányának.“ S most bátran adjuk tudomására a hazának, hogy e férfiakra mindig számolhat. Hisz ezek székelyek. A székely pedig szereti hazáját azért ha kell, élni és halni, tud is akar is!

Éljen a haza!

Éljen KOSSUTH!

Szabó János,
tábori lelkész.